

esau et hismael cum de stirpe sint abrae mi-
nime tamen in filiis reputantur. His taliter al-
tricantibus, apud se medium interponens
ita primum dirimit questiones ut neutrum eorum
sua iusticia salutem meruisse confirmet. am-
brosius vero apostolos et scientes et grauius deliquit-
se. Iudeos quidem quod per peruersionem legis
deum inhonorauerunt; gentes uero quod cum co-
gnitum de creatura creatoris ut deum debue-
runt venerari. gloriam eius in manu facta
mutauerunt simulacra. Utroque etiam sili-
ter ueniam consecutus: equales esse uerissima
ratione demonstrat. praesertim cum in eadem le-
ge predictum sit et iudeos et gentes ad christi fide-
m uocandos esse ostendat. Quas ob rem uicissim
eos humilians ad pacem et concordiam uocor-
tatur.

Explicit prologus. Incipit argumentum.

Romani sunt patris italie. Di-
puenti sunt a falsis apostolis et
sub nomine domini nostri iesu christi in le-
gem et prophetas erant inducti

Hos reuocat apostolus ad ueram et euangelicam
fide: scribens eis a corintho.

Explicit argumentum. Incipit epistola beati
Pauli apostoli ad Romanos. Cap. I

Aulus ser-

uus iesu christi uoca-
tus apostolus segregatus
in euangelium dei quod
ante promiserat per prophetas
suos in scripturis
sanctis de filio suo qui
factus est ei ex semine dauid secundum carnem qui
predestinatus est filius dei in uirtute secundum
spiritum sanctificationis ex resurrectione mor-
tuo iesu christi domini nostri per quem accepimus
gratiam et apostolatum ad obediendum fidei in omnibus
gentibus pro nomine eius in quibus estis et uos uoca-
ti iesu christi. omnibus qui sunt romae dilectis dei
uocatis sanctis. Gratia uobis et pax a deo patre
et domino nostro iesu christo. Primum quidem
gratias ago deo meo per iesum christum pro omnibus
uobis: quia fides uera annunciat in uniuerso
mundo. Testis enim mihi est deus cui serui-

in spiritu meo in euangelio filii eius: quod sine
intermissione memoriam uestram facio semper
in orationibus meis. obsecrans si quando modo tan-
dem aliquando persequi iter habeam in uoluntate dei
ueniendi ad uos. Desidero enim uideretis
ut aliquid impartiar uobis gratie spirituales
ad confirmandos uos. id est simul consolari in uo-
bis pro ea qua in uicem est fide uestram atque mea
Nolo autem uos ignorare fratres: quia sepe pro-
prios ueni ad uos. et prohibui sum usque ad
huc. ut aliquem fructum habeam in uobis sicut
et in ceteris gentibus. Grecis ac barbaris
sapientibus et insipientibus debitor sum. itaque
quod in me promptum est et uobis qui romae estis
euangelizare. Non enim erubescio euangelium
uirtus enim dei est in salutem omni credenti.
iudeo primum et greco. Iusticia enim dei in
eo reuelatur ex fide in fide: sicut scriptum est
Iustus autem ex fide uiuit. Reuelatur enim
ira dei de celo super omnem impietatem et iusti-
ciam hominum eorum que ueritatem dei in iniusticia
detinet: quod notum est dei manifestum est in
illis. Deus enim illis manifestauit. Inui-
sibilia enim ipsius a creatura mundi per ea que
facta sunt intellecta conspiciuntur: sempiterni-
na quae eius uirtus et diuinitas: ita ut sint
inexcusabiles. quia cum cognouissent deum non si-
cut deum glorificauerunt aut gratias egerunt
sed euauerunt in cogitationibus suis: et ob-
scuratum est insipiens cor eorum. Dicentes
enim se esse sapientes: stulti facti sunt. Et
mutauerunt gloriam incorruptibilis dei in
similitudinem imaginis corruptibilis hominis.
et uoluerunt et quadrupedum et serpentium. Propter
quod tradidit illos deus in desideria cordis
eorum in imundiciam: ut stultis afficiunt
corpora sua in seme ipsis. Quia mutauit esse
ueritatem dei in mendacium: et coluerunt et ser-
uierunt creature potius quam creatori. qui est
benedictus in secula amen. Propterea tra-
didit illos deus in passiones indignitatis
Nam semine eorum immutauerunt naturale usum
in eum usum qui est contra naturam. Sicut autem et ma-
sculi relicto naturali usu seie. exarserunt
in desideriis suis in uicem: masculi in ma-
sculos turpitudinem operantes. et mercedem
quam oportuit errori sui in semetipsis re-
cipientes. Et sicut non probauerunt deum

B

Abac. 2.
Iob. io. v.

C

i. Cor. 3. v.
Eph. 4. c.

D

h̄re in noticia: tradidit illos deus in re-
probū sensum vt faciāt ea q̄ nō pueniūt
repletos oī iniquitate. malicia fornicatiōe
auaricia. neq̄tia. plenos inuidia. homici-
dijs. p̄tentione. dolo. malignitate. susur-
rones. detractores. deo odibiles. p̄tume-
lios. sup̄bos. elatos. inuētores maloz
parētib; nō obediētes. insipientes in-
cōpositos sine affectione. absq; federe: si-
ne m̄ia. Quia cū iusticiā dei coguissent.
nō intellexerūt: qm̄ q̄ talia agunt. digni
sunt morte: nō solū q̄ ea faciūt: s; etiam
q̄ p̄sentiūt faciētib;.

II

Propter qd̄ iexcusabilis es o hō
oīs q̄ iudicas. In q̄ em̄ alteruz
iudicas teipm̄ p̄dēnas. Eadem
em̄ agis q̄ iudicas. Scimus em̄ qm̄ ius-
diciū dei est s̄m veritatē in eos qui talia
agunt. Exsumas aut̄ hoc o hō q̄ iudicas
eos q̄ talia agūt 7 facis ea. qz tu effugies
iudiciū dei. An diuitias bonitatis eius 7
patientie 7 longanimitatis p̄tēnis? Iq̄
ras qm̄ benignitas dei ad p̄siam te ad-
ducit. Scdm̄ aut̄ duriciā tuā 7 impeni-
tens th̄aurizas tibi irā in die ire 7 re-
uelatiōis iusti iudicij dei q̄ reddit vnicui-
q; s̄m opa ei. His qd̄ q̄ s̄m patiam bo-
ni opis gl̄iam 7 honozē 7 incorruptionē
q̄rentib; vitā eternā. His aut̄ q̄ sunt ex
p̄tentione 7 q̄ nō acq̄escunt veritati cre-
dūt aut̄ iniquitati: ira 7 indignatio. tribu-
latio 7 angustia in oēm aiām hoīs opan-
tis malū: iudei primū 7 greci. Gl̄ia autē
honor 7 par oī opanti bonū iudeo primū
7 greco. Nō em̄ est acceptio p̄sonarum
apud deū. Quicūq; em̄ sine lege pecca-
uerūt sine lege p̄ibunt. Et q̄cūq; in lege
peccauerūt p̄ legē iudicabūt. Nō em̄ au-
ditores legis iusti sunt apud deū: sed fa-
ctores legis iustificabūt. Cū em̄ gētes
q̄ legē nō h̄nt naturalē ea q̄ legis sunt fa-
ciūt. eiusmodi legē nō h̄ntes ipi sibi sūt
lex q̄ oñdūt opus legis scriptū in cordi-
bus suis testimoniū reddēte illis cōscia
ipoz 7 in se inuicē cogitationū accusan-
tiū aut etiā defendētiū. in die cū iudica-
bit d̄s occulta hoīm s̄m euangeliū meū
p̄ iesuz xpm̄. Si aut̄ tu iudeus cognoia

ris 7 requiescis in lege: 7 gl̄iaris in deo
nosti voluntatē eius: 7 p̄bas vtiliora in-
structus p̄ legē: p̄fidis teipm̄ esse duce 7
cecoz: lumē eoz q̄ in tenebris sunt: eru-
ditore insipientiū. mḡm infantū: h̄ntē
formā scie 7 veritatis in lege. Qui ḡ aliū
doces teipm̄ nō doces. Qui p̄dicas non
furandū furaris. Qui dicis nō mecha-
dū macharis. Qui abominaris idola: sa-
cilegiū facis. Qui in lege gl̄iaris. p̄ p̄e-
uaricationē legis deū in honozas. Nomē
em̄ dei p̄ vos blasphemaf̄ int̄ gētes sicut
scriptū ē. Circūcisio qd̄ p̄dest si legem
obserues: si aut̄ p̄uaricator legis sis. cir-
cūcisio tua p̄puciū facta est. Si igit̄
p̄puriū iusticias legis custodiat. nōne p̄-
putiū illius in circūcisionē reputabitur
Et iudicabit id qd̄ ex natura ē p̄puciū le-
gē p̄sumas te: q̄ p̄ l̄tam 7 circūcisionē p̄-
uaricator legis es. Nō em̄ q̄ in māifesto
iudeus est neq; q̄ in māifesto in carne ē
circūcisio: s; q̄ in abscondito iudeus ē. et
circūcisio cordis in spū nō l̄ta: cui? laus
nō ex hoīb; s; ex deo est.

III

Quid ḡ amplius iudeo est: aut q̄
vtilitas circūcisionis? Multū p̄
omnē modū. Primū qdem: qz credita
sunt illis eloquia dei. Quid em̄ si quidā
illoz nō crediderūt. Nunqd̄ incredulitas
illoz fidem dei euacuauit. Absit. Est au-
tē d̄s verax: oīs aut̄ hō mēdar: sicut scri-
ptū est: vt iustificeris in s̄monib; tuis 7
vincas cū iudicaris. Si aut̄ iniquitas n̄ra
iusticiā dei cōmendat: qd̄ dicemus? Nū-
quid iniquus est deus q̄ infert irā. Sec-
cundū hoīem dico. Absit. Alioquin quō
iudicabit de? hūc mūdū? Si em̄ veritas
dei in meo mēdacio abūdauit in gl̄iam
ip̄sius: qd̄ adhuc 7 ego tanq; peccatoz iu-
dicoz: 7 nō sicut blasphemamur. 7 sicut
aiunt quidā nos dicere. faciamus mala
vt veniāt bona. Quoz damnatio iusta ē
Quid ḡ. Precellimus eos? Nequaquē.
Lausati em̄ sumus iudeoz 7 grecos oēs
sub peccato esse: sicut scriptū est. Quia
nō est iustus quisq; nō est intelligēs: nō
est requirens deū. Om̄s declinauerunt
simul. inutiles facti sunt: nō est q̄ faciat

A

B

D

A

B

Joh. 4. d. 7.
ps. ii.
ps. 50.

ps. 13.

Def. i. c. Col.
1. d. Ep̄t. 6. b.
Act. 10. c. Ja. 2. b
Mat. 7. g
Jac. 1. d.

Vertical text in the left margin, partially obscured and difficult to read.

bonū: nō est vsq; ad vñū. Sepulcrū pa-
 tens est guttur eoz linguīs suis dolose
 agebant: venenū aspidū sub labijs eoz.
 Quoz os maledictione ⁊ amaritudine
 plenu est: veloces pedes eoz ad effundē
 dū sanguinē. Contritio ⁊ infelicitas in
 vñs eoz ⁊ viā pacē nō cognouerūt: nō ē
 timor dei añ oculos eoz. Scim⁹ aut qm̄
 q̄cūq; lex loq̄: his q̄ in lege sunt loquif.
 Ut om̄e os obstruat et subdit⁹ fiat ois
 mōs deo qz ex opib; legis nō iustificabif
 ois caro corā illo. Per legē em̄ cognitio
 peccati. Nūc aut sine lege iusticia dei ma-
 nifestata est. ⁊ est iusticia a lege ⁊ pphetis.
 Iusticia aut dei p fidē iesu xpi: in oēs et
 sup oēs q̄ credūt in eū. Nō em̄ est distin-
 ctio. Dēs em̄ peccauit: ⁊ egent glia dei.
 Iustificati ḡtis p grām ipsi⁹ p redēptio-
 nē q̄ est in xpo iesu. quē pposuit deus ppi-
 ciator: p fidē in sanguine ipsius ad oñsio-
 nē iusticie sue. p̄t remissionē pcedentiū
 delictoz in suspensione dei ad oñsiones
 iustici. ei⁹ in h̄ tpe vt sit ipse iustus ⁊ iu-
 stificans eū q̄ ex fide est iesu xpi. Ubi est
 ḡ gliatio tua: Exclusa ē. Per quā legem
 Factor. Non. sed p legē fidei. Arbitram̄
 em̄ iustificari hoīem p fidē sine opib; le-
 gis. An iudeoz dō tñ: Nōne ⁊ gentiū.
 Imo ⁊ gentiū. Qm̄quidē vnus est dō
 qui iustificat circūcisionē ex fide. ⁊ ppu-
 tiū p fidē. Legē ḡ destruimus p fidē. Ab-
 sit. S; legē statuimus. III
 q̄ Quid ḡ dicemus iuenisse abraā
 p̄tem n̄m fm̄ carnem: Si em̄
 abraā ex opib; legis iustificatus ē habet
 gliam s; nō apud deū. Quid em̄ dic scri-
 ptura: Credidit abraā deo ⁊ reputatū ē
 illi ad iusticiā. Et autem qui operatur
 merces nō imputat fm̄ grām sed fm̄ de-
 bitū. Et dō q̄ nō opat. credēti aut in eū
 q̄ iustificat impiū reputat fides ei⁹ ad iu-
 sticiā fm̄ ppositū grē dei: sic ⁊ dauid dic
 bitudine hoīs cui deus acceptofert iu-
 sticiā sine opib; Beati qz remisse sūt ini-
 quitates: ⁊ qz tecta sunt pctā. Bitudo ḡ
 hec in circūcisione tñ manet: an etiā in
 pputio: Dicim⁹ em̄: qz reputata ē fides

abrae ad iusticiā. Quō ḡ reputata ē. In
 circūcisione: an in pputio. Non in circūci-
 sione: s; in pputio. Et signū accepit cir-
 cūcisionis sigulū iusticie fidei q̄ est in
 pputio vt sit p̄ oim̄ credētiū p pputiū:
 vt reputet ⁊ illis ad iusticiā. Et sic p̄ cir-
 cūcisionis: nō his tñ q̄ sunt ex circūcisi-
 one: sed ex his q̄ sectant vestigia fidei q̄ ē
 in pputio p̄tis nostri abrae. Non em̄
 p legē pmissionis abrae aut semini eius
 vt heres ess; mōi s; p iusticiā fidei. Si ei⁹
 q̄ ex lege heredes iunt: exanica ē fides:
 abolita ē pmissio. Lex em̄ ira opat. Ubi
 em̄ nō est lex nec p̄uaticatio. Id ex fide
 vt fm̄ grām firma sit pmissio oī semini
 Nō ei⁹ q̄ ex lege est solū: s; ⁊ ei⁹ q̄ ex fide ē
 abrae q̄ p̄ est oim̄ n̄m sic scriptū ē: Qz
 p̄tem multaz gentiū posui te añ deū cui
 credidisti q̄ viuificat mortuos ⁊ vocat ea
 q̄ nō sunt tāq; ea q̄ sunt. Qui s; spem in
 spem credidit: vt fieret p̄ multaz gentiū
 fm̄ q̄ dictū ē: Sic erit semen tuū sic
 stelle celi ⁊ arena maris. Et nō infirma-
 tus ē in fide nec p̄siderauit corpus suuz
 ⁊ mortuū: cū iā fere centū esset annoz. ⁊
 emortuā vuluā sare. In repromissione
 etiā dei nō desiderauit diffidētia: s; p̄forta-
 tus ē fide dans glām deo plenissime sci-
 ens qz q̄cūq; p̄misit dō potēs ē ⁊ facere
 Id ⁊ reputatū ē illi ad iusticiā. Nō ē autē
 scriptū tñ p̄t ipm̄: qz reputatū ē illi ad
 iusticiā s; ⁊ p̄t nos q̄b; reputabif credē-
 tib; in eū: q̄ iustificauit iesum xpm̄ dñm
 n̄m a mortuis: q̄ traditus ē p̄t delicta
 n̄ra. ⁊ resurrexit p̄t iustificationē n̄am
 Ustificati ḡ ex fide pacē
 i hēamus ad deū p dñm n̄m iesu
 sum xpm̄ p quē hēamus acces-
 sum p fidē in grām istam: in q̄ stamus ⁊
 gloriām in spe glie filioz dei. Non soluz
 aut s; ⁊ glām in tribulatioib; sciētes qz
 tribulatio patiam opat: patientia aut p-
 bationē. p̄batio dō spem. Spes aut nō
 pfundit: qz charitas dei diffusa ē in cor-
 dib; n̄ris. p sp̄m̄ sc̄m̄ q̄ datus est nobis.
 Ut qd em̄ xpus cū adhuc infirmi esse-
 mus fm̄ tps p impijs mortuus ē. Ut
 em̄ p iusto quis moritur. Nam p bono

C

D

A

Gen. i. 7. 15.
Gal. 3. 8.

ps. xi.
B

C

Gen. 17.

Gen. 13. 7. 16.
D

A

Jac.

ad Romanos

B
 Heb. 9. v.
 i. Pet. 3. d

forſitan q̄s audeat mori. Cōmendat au-
 tē charitatē ſuā d̄s in nob̄ qm̄ ſi adhuc
 peccatores eſſemus ſm̄ t̄ps̄ xp̄us p̄ nob̄
 mortuus ē: multo igit̄ magis nūc iuſti-
 ficati in ſanguine ip̄ius ſalvi erimus ab
 ira p̄ ip̄m. Si em̄ cū inimici eſſemus re-
 cōciliati ſum⁹ deo p̄ mortē filij ei⁹. mul-
 tomagis recōciliati ſalvi erimus in vita
 ip̄ius. Non ſolū aut̄ ſz̄ gloriā in deo
 p̄ dñm̄ n̄m̄ ieſum xp̄m̄: p̄ quē nūc recō-
 ciliationē accepimus. Propterea ſicut
 p̄ vnū hoīem pct̄m̄ in hūc mūdū intrā-
 uit. ⁊ p̄ peccatū mors. ⁊ ita in om̄s hoīes
 mors p̄transijt. in quo oēs peccauerūt.
 Uſq; ad legē em̄ peccatū erat in mūdo.
 Peccatū aut̄ nō imputabat̄ cum lex nō
 eſſet: ſz̄ reguit mors ab adā vſq; ad moy-
 ſen etiā in eos q̄ nō peccauerūt in ſilitu-
 dinē p̄uaricationis adē: q̄ eſt forma futu-
 ri. Sed nō ſicut delictū: ita ⁊ donū. Si
 em̄ vni⁹ delicto multi mortui ſunt: mul-
 tomagis gr̄a dei ⁊ donū in gr̄a vni⁹ hoīs
 ieſu xp̄i. in plures abūdant. Et nō ſicut
 p̄ vnū pct̄m̄: ita ⁊ donū. Nā iudiciū qdē
 ex vno in cōdēnationē. gr̄a aut̄ ex multis
 delictis in iuſtificationē. Si em̄ vni⁹ de-
 licto mors regnauit p̄ vnū: multomagis
 abūdantiā gr̄e ⁊ donatiōis ⁊ iuſticie ac-
 cipientes in vita regnabūt p̄ vnū ieſum
 xp̄m̄. Igit̄ ſicut p̄ vnus delictū in om̄s
 hoīes in cōdēnationē: ſic ⁊ p̄ vnus iuſti-
 cia in oēs hoīes in iuſtificationem vite.
 Sicut em̄ p̄ inobediētiā vni⁹ hoīs pec-
 catores cōſtituti ſunt mlti. ita ⁊ p̄ vnus
 obediētiā iuſti cōſtituent̄ mlti. Lex autē
 ſubintravit vt abūdaret delictū. Ubi at̄
 abūdauit delictū. ſup̄abūdauit ⁊ gr̄a: vt
 ſicut regnauit pct̄m̄ in mortē: ita et gr̄a
 regnet p̄ iuſticiā in vitā eternā. p̄ ieſum
 xp̄m̄ dñm̄ n̄m̄. VI

A **q** Quid ḡ dicemus? Manebimus
 in pct̄o vt gr̄a abundet? Abſit.
 Qui ei mortui ſumus pct̄o: quō adhuc
 viuemus in illo? An ignorat̄ fratres: qz̄
 quicūq; baptizati ſumus in xp̄o ieſu: in
 morte ip̄ius baptizati ſum⁹. Cōſepulci
 em̄ ſumus cū illo p̄ baptiſmū in mortē:
 vt quō xp̄s surrexit a mortuis per gl̄iam

p̄ris/itā ⁊ nos in nouitate vite ambule-
 mus. Si em̄ pplātari facti ſumus ſilitu-
 dini mortis ei⁹: ſil ⁊ reſurrectiōis eri-
 mus. Hoc ſciētes qz̄ verus hō nē ſil cru-
 cifixus eſt vt deſtruat̄ corpus peccati: vt
 vltra ſuiam⁹ pct̄o. Qui em̄ mortuus ē
 iuſtificatus ē a pct̄o. Si aut̄ mortui ſu-
 mus cū xp̄o: credimus qz̄ ſil etiā uiue-
 m⁹ cū illo: ſciētes qz̄ xp̄s reſurgēs ex mor-
 tuis iā nō morit̄: mors illi vltra nō dñā-
 bit. Quē em̄ mortu⁹ eſt pct̄o: mortuus eſt
 ſemel qz̄ autē uiuit: uiuit deo. Ita ⁊ vos
 eſtimate vos mortuos qdēz̄ eſſe pct̄o.
 viuentes aut̄ deo in xp̄o ieſu. Non ḡ re-
 gnet peccatū in veſtro mortali corpe vt
 obediatis ꝑcupiſcētis ei⁹. Sed neq; ex-
 hibetis mēbra v̄ſa arma iniquitatis pct̄o
 ſz̄ exhibete vos deo tēq; ex mortuis v. uē-
 tes: ⁊ mēbra v̄ſa arma iuſticie deo. Pec-
 catū em̄ vob̄ nō dñābit. Non em̄ ſub le-
 ge eſtis: ſed ſub gr̄a. Quid ḡ? Peccabu-
 mus qm̄ nō ſumus ſub lege: ſz̄ ſub gr̄a.
 Abſit. An nescitis qm̄ cui exhibetis vos
 ſeruos ad obediendū ſerui eſtis eius cui
 obediſtis: ſiue peccati ad mortē ſiue obe-
 ditionis ad iuſticiā? Gratias aut̄ deo qz̄
 fuiſtis ſerui peccati obediſtis aut̄ ex cor-
 de in eam formā doctrine in qua traditi
 eſtis. Liberati aut̄ a pct̄o ſerui facti eſtis
 iuſticie. Humanū dico: p̄pter infirmita-
 tē carnis v̄ſe. Sicut em̄ exhibuiſtis mē-
 bra v̄ſa ſeruire imūdicie ⁊ iniquitati ad
 iniquitatē. ita nunc exhibete mēbra v̄ſa
 ſeruire iuſticie in ſanctificationē. Cum
 em̄ ſerui eſſetis peccati liberi fuiſtis iu-
 ſticie. Quē ḡ fructū habuiſtis tunc in
 illis: in q̄b̄ nunc erubescitis. Nam finis
 illoꝝ mors eſt. Nunc v̄o liberati a pct̄o:
 ſui aut̄ facti deo. habetis fructū v̄ſm̄ in
 ſanctificationē: ſinē v̄o vitam eternam
 Stipendia em̄ peccati mors gr̄a aut̄ dei
 vita eterna: in xp̄o ieſu dño n̄ſo. VII
 Ignoratis fr̄es: ſciētib; em̄ le-
 gē loquor: qz̄ lex in hoīe dñāſ q̄z̄
 to tpe uiuit. Nam q̄ ſub viro eſt
 mulier. viuēte viro alligata eſt legi. Si
 aut̄ mortuus fuerit vir ei⁹: ſoluta eſt a le-
 ge viri. Igitur viuente viro vocabitur

Ep̄l. 4. c.
 Col. 3. b.
B

Baruch. 4.
D

Job. 8. a.
 Ezech. 30.
 Eſa. 1.

i. Cor. 7. d

adultera, si fu erit cū alio viro: si autem mortuus fuerit vir eius, liberata est a lege viri vt nō sit adultera si fuerit cū alio viro. Itaq; frēs mei et vos mortificati estis legi p corpus xpi vt sitis alterius, q̄ ex mortuis resurrexerit, vt fructificetis deo. Cū em̄ essemus in carne passiones peccatorū q̄ p legē erāt opabāf in mēbris nris vt fructificaret mortui. Nunc autē soluti sum⁹ a lege mortis, in q̄ detinebam̄ ita vt fuīamus in nouitate spūs r nō in vetustate lte. Quid ḡ dicemus? Lex p̄ caratū ē. Absit. S; p̄ctm̄ nō cognoui nisi p legē. Nam ꝓcupiam nesciebā nisi lex diceret. Non ꝓcupisces. Occasione autē accepta: p̄ctm̄ p mandatū opatū est in me oēm ꝓcupiam. Sine lege em̄ p̄ctm̄ mortuū erat. Ego autē viuebā sine lege aliqn̄. S; cū venisset mandatū: p̄ctm̄ reuixit. Ego autē mortuus sū: r inuentū ē mihi mandatū qd̄ erat ad vitā: hoc esse ad mortē. Nam p̄ctm̄ occasione accepta p mandatū seduxit me r p illud occidit. Itaq; lex qdem sc̄tā: r madatū sc̄tm̄ et iustū r bonū. Qd̄ ḡ bonū est, mihi factus est mors: Absit. Sed p̄ctm̄ vt appareat p̄ctm̄ p bonū opatū ē mihi mors: ē vt fiat sup̄ modū peccās p̄ctm̄ p madatū. Scimus em̄ qz lex spiritalis ē. Ego autē carnalis sū, venundatus sub p̄ctō. Qd̄ em̄ operor nō intelligo. Non em̄ qd̄ volo bonū h̄ ago: s; qd̄ odio malū illō facio. Si autē qd̄ nolo illud facio: ꝓsentio legi qm̄ bona ē. Nūc autē iā ego operor illud s; qd̄ habitat in me p̄ctm̄. Scio em̄ qz nō habitat in me h̄ est in carne mea bonū. Nā velle adiacet mihi: ꝓficere autē bonū non inuenio. Non em̄ qd̄ volo bonū h̄ facio: s; qd̄ nolo malū h̄ ago. Si autē qd̄ nolo illud facio: nā nō ego operor illud: sed qd̄ habitat in me p̄ctm̄. Inuenio igit̄ legē volenti mihi facere bonū: qm̄ mihi malū adiacet. Cōdelector em̄ legi dei fm̄ in teriore hōiez. Video autē aliā legē in mēbris meis, repugnantē legi mētis mee, r captiuantē me in lege peccati q̄ est in mēbris meis. Infelix ego hō: qz me liberabit de corpore mortis huius: Gr̄a dei

per iesum xpm̄ dñm nrm̄. Igit̄ ego ipse mēte fuio legi dei: carne at̄ lege peccati. **VIII**
n his q̄ sunt in xpo iesu q̄ nō fm̄ carnē ambulant. Lex em̄ spūs vite in xpo iesu: liberauit me a lege peccati r mortis. Nam qd̄ impossibile erat legi in q̄ ifirmabaf p carnē: deus filiū suū mittēs in filitudine carnis peccati: r de p̄ctō dānauit p̄ctm̄ in carne vt iustificatio legis impleret in nob: q̄ nō fm̄ carnē ambulamus sed fm̄ spm̄. Qui em̄ fm̄ carnē sunt: que carnis sunt sapiūt q̄ hō fm̄ spm̄ sūt q̄ sunt spūs sentiūt, nā p̄u dētia carnis mors ē: prudentia autē spūs vita r pax. Qm̄ sapia carnis inimica est deo. Legi em̄ dei nō est subiecta: nec em̄ pōt. Qui autē in carne sunt deo placere nō pōt. Vos autē in carne nō estis s; in spū, si tñ spūs dei habitat in vob. Si q̄s autē spm̄ xpi nō h̄: hic nō ē eius. Si autē xps in vob est: corpus qd̄ mortuū est, p̄pter p̄ctm̄: spūs vero viuūt p̄pter iustificationē. Q̄ si spūs eius q̄ suscitauit iesū a mortuis, habitat in vobis q̄ suscitauit iesum xpm̄ a mortuis, viuificabit r mortalia corpora v̄ra, p̄pter inhabitantē spm̄ eius in vobis. Ergo frēs debitores sumus: nō carni vt fm̄ carnē viuam⁹. Si em̄ fm̄ carnē vixeritis moriemini: si autē spū facta carnis mortificaueritis viuētis. Quicūq; em̄ spū dei agūt: hi sunt filij dei. Non em̄ accepistis spm̄ fuitutis itez in timore, s; accepistis spm̄ adoptionis filioz dei: in quo clamam⁹ abba p̄r. Ipse em̄ spūs testimonium reddit spūi nostro: q̄ sumus filij dei. Si autē filij et heredes heredes qd̄ dei: coheredes autē christi, si tñ cōpatimur vt r ḡlorificem̄. Existimo em̄ q̄ nō sunt cōdigne passionēs huius temporis ad futurā ḡliam que reuelabit̄ in nob: Nā expectatio creature reuelationē filioz dei expectat. Vanitati em̄ creatura subiecta est nō volens: sed p̄p̄ eū q̄ subiecit eā in spe: qz r ipsa creatura liberabit̄ a fuitute corruptionis in libertatem ḡlie filioz dei. Scimus eniz q̄ oīs creatura ḡgemiscit r parturit v̄sq;

ut. 5. 7.

himo. i.

i. Cor. 12. b.
Heb. 4. d

Gal. 4. 0.

ad Romanos

adhuc. Non solum aut illa sed et nos ipsi primitias spiritus habentes. et ipsi intra nos gemimus adoptionem filiorum dei: expectantes redemptionem corporis nostri. Spero enim salui facti sumus. Spero autem quod videtur: non est spes. Nam quod videt quod sperat. Si autem quod non videmus: speramus. pro patientiam expectamus. Sicut autem et spiritus adiuvat infirmitatem nostram. Nam quod oremus sicut optet nescimus: sed ipse spiritus postulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus. Qui autem scrutatur corda: scit quid desideret spiritus quia secundum deum postulat pro sanctis. Scimus autem quoniam diligentibus deum omnia cooperantur in bonum. his quod secundum propositum vocati sunt sancti. Nam quos preceperat: et predestinavit conformes fieri imaginis filii sui: ut sit ipse primogenitus in multis fratribus. Quos autem predestinavit hos et vocavit. et quos vocavit hos et iustificavit. Quos autem iustificavit illos et magnificavit. Quid ergo dicemus ad hoc. Si deus pro nobis: quos non nos. Qui etiam propter filio suo non peccavit: sed pro nobis omnibus tradidit illum. Quod non etiam cum illo omnia nobis tradidit. quos accusabit aduersus electos dei deus qui iustificat. Quis est qui condemnet Christus iesus qui mortuus est: amodo qui et resurrexit: qui est ad dexteram dei. qui etiam interpellat pro nobis. Quis ergo nos separabit a charitate christi. Tribulatio an angustia. an fames. an nuditas. an periculum. an persecutio an gladius. Sicut scriptum est. Quia propter te mortificamur tota die: estimati sumus sicut oves occisionis. Sed in his omnibus speramus propter eum qui dilexit nos. Certus sum enim: quia neque mors neque vita neque angeli. neque principatus. neque virtutes. neque instantia. neque futura. neque fortitudo. neque altitudo. neque profundum. neque creatura alia poterit nos separare a charitate dei. que est in christo iesu domino nostro.

IX

Veritate dico in christo iesu non mentior testimonium mihi prebente scientia mea in spiritu sancto. quoniam tristitia mihi magna est: et continuo dolor cordi meo. Optabam enim ego ipse anathema esse a christo pro fratribus meis qui sunt cognati mei

secundum carnem qui sunt israelite: quorum adoptio est filiorum. et gloria et testamentum et legislatio et obsequium et promissa: quorum preses ex quibus est christus secundum carnem: qui est super omnia deus benedictus in secula amen. Non autem quod exciderit verbum dei. Non enim omnes qui ex circumcissione sunt israel: hi sunt israelite: neque qui semen sunt abrahe omnes filii. Sed in ysaac vocabitur tibi semen. id est non qui filii carnis hi filii dei sed qui filii sunt promissionis estimantur in semine. Promissionis enim verbum hoc est. Secundum hoc tempus venia et erit sare filius. Non solum autem illa: sed et rebecca ex yno concubitu habens ysaac preses nostri. Cum enim nondum nati fuissent. aut aliquid boni egissent aut mali ut secundum electionem propositum dei maneret: non ex operibus sed ex vocante dictus est ei: quia maior fuerit minori: sicut scriptum est. Isaac dilexi: esau autem odio habui. Quid ergo dicemus. Nunquid iniquitas apud deum absit. Moyse enim dicit. Miserere: cui miseratus sum. et misericordiam preceperat cui miseratus. Ergo non volentis neque currentis sed miserentis est dei. Dicit enim scriptura pharaoni. Quia in hoc ipsum excitavi te ut ostendam in te virtutem meam. et ut annunciet nomen meum in universa terra. Ergo cuius vult miserere: et quem vult indurare. Dicit itaque mihi. Quid adhuc queris. Voluntati enim eius quos resistit. Quod homo tuus quos. qui resistas deo. Nunquid dicit figmentum ei qui se finxit. quod me fecisti sic. An non habet preteritum figulus luti ex eadem massa facere aliud quidem vas in honorem: aliud vero in contumeliam. Quod si deus volens ostendere iram et notam facere potentiam suam. sustinuit in multa patientia vasa ire apta in interitum: ut ostenderet diuitias glorie sue in vasa misericordie que preparavit in gloriam. Quos et vocavit non solum ex iudeis sed etiam ex gentibus: sicut in osee dicit. Vocabo non plebem meam. plebem meam. et non dilectam dilectam. et non misericordiam consecutam: misericordiam persecutam. et erit in loco ubi dictum est eis non plebs mea vos: ibi vocabuntur filii dei viui. Esaias autem clamat pro israel. Si fuerit numerus filiorum israel tanquam arena maris: reliquie salve fient. Verbum

D

ps. 43.

B

B

Gal. 4. v

Gen. 26.
Malach. i.

Ero. 33.

E

Esa. 45.
Eccle. 38.
Hierc. 18.

D

Esa. i.

em consumans et abbreuians in equitate quia verbum breuiatum faciet dominus super terram. Et sicut dixit esayas. nisi dominus sabaoth reliquisset nobis semine sicut Sodoma facti essemus. et sicut gomorra similes fuissetis. Quid ergo dicemus? Quod gentes que non sectabantur iustitiam: apprehenderunt iustitiam: iustitiam autem in qua ex fide est: israel vero sectando legem iusticie in legem iusticie non peruenit. Quare? Quia non ex fide sed quasi ex operibus. Offenderunt enim in lapide offensionis sicut scriptum est. Ecce pono in syon lapidem offensionis et petram scandalum: et omnis qui credit in eum non confundetur.

A

Rates: voluntas quidem cordis mei et obsecratio ad deum sic pro illis ad salutem. Testimonium enim prohibeo illis quod emulationem quidem dei habent sed non secundum scientiam. Ignorantes enim iustitiam dei et suam querentes statuerunt iusticie dei non sunt subiecti. Finitis enim legis christus: ad iustitiam omnium credenti.

B

Moy ses enim scripsit. quoniam iusticia que ex lege est qui fecerit homo uiuet in ea. Que autem ex fide est iusticia sic dicit. Ne desperis in corde tuo: quod ascendet in celum. et christum de ducere. aut quod descendet in abyssum: sed est christum a mortuis reuocare. Sed quid dicit scriptura? Prope est verbum in ore tuo et in corde tuo. hoc est verbum fidei quod predicamus: si quis profiteris in ore tuo dominum iesum. et in corde tuo credideris quod deus illum suscitauit a mortuis: saluus eris. Corde enim creditur ad iustitiam: ore autem confessio fit ad salutem. Dicit enim scriptura. Omnis qui credit in illum: non confundetur. Non enim est distinctio iudei et greci. Nam idem dominus omnium diues in omni qui inuocant illum. Omnis enim quicumque inuocauerit nomen domini saluus erit. Quomodo ergo inuocabunt: in quem non crediderunt? Aut quomodo credent ei: quem non audierunt. Quomodo autem audient sine predicante? Quomodo vero predicabunt: nisi mittantur. sicut scriptum est. Despecio si pedes euangelicantium pacem euangelicantium bona. Sed non omnes obediunt euangelio. Esayas enim dicit. Domine quis credidit auditui nostro. Et

go fides ex auditu: auditus autem per verbum christi. Sed dico. Numquid non audierunt? Et quidam in omnem terram exiit sonus eorum et in fines orbis terre verba eorum. Sed dico. Numquid israel non cognouit. Namus moyses dicit. Ego ad emulationem vos adduca in omnem gentem: in gentem insipientem in iram vos mitram. Esayas autem audeat et dicit. Inuentus sum a non querentibus me. palam apparui his qui me non interrogabant. Ad israel autem dicit. Tota die expandi manus meas ad populum non credentem: sed contradicentem mihi.

XI
Ico ergo. Numquid deus repulit populum iudeum? Absit. Nam et ego israelita sum ex semine abraam et de tribu beniamin. non repulit deus plebem suam quam presciuit. An nescitis in hebraea quod dicit scriptura. que ad modum interpellat deum in aduersum israel. Domine propterea tuas occiderunt: altaria tua suffoderunt. et ego relictus sum solus. et querunt animam meam. Sed quod dicit illi diuinum iudicium? Reliqui mihi septem milia viros: qui non curauerunt genua ante baal. Sic ergo in hoc tempore reliquie secundum electionem gratie dei salue facte sunt. Si autem gratia: am non ex operibus. Alioquin gratia non est gratia. Quid ergo. Quod querebat israel hoc non est persecutus: licet non autem persecuta est ceteri vero execrati sunt sicut scriptum est. Dedit illis deus spiritum copunctionis oculos ut non videant: et aures ut non audiant usque in hodiernum diem. Et david dicit. Fixat mensa eorum coram ipsis in laqueum. et in captione et in scandalum et in retributionem illis. Obscurentur oculi eorum ne videant. et dorsum eorum semper incurua. Dico ergo. Numquid sic offenderunt ut caderent. Absit. Sed illorum delicto: salus est gentibus ut illos emularent. Quod si delictum illorum diuitie sunt mundi. et diminutio eorum diuitie gentium: quod magis plenitudo eorum. Vobis enim dico gentibus. Quod diu quidem ego sum gentium apostolus. ministerium meum honorifico si quo modo ad emulandum puocem carnem meam: et saluos faciam aliquos ex illis. Si enim amissio eorum reconciliatio est mundi: que assumptio nisi vite ex mortuis?

ps. 18.

A

3. Regu. 19. c

B

ps. 68.

Cor. 8. b. Ja.
Jobel. 2.
Mat. 10. e. 7. 24.
Mat. 13. c.
f. 2. b

B

Esa. 3.

fi telibatio sancta ē ⁊ massa. Et si radix sancta ⁊ rami. Quasi aliqui ex ramis fracti sunt. tu autē cū oleaster esses insertus es in illis. et focus radicis et pinguedinis oliue factus es: noli gliari aduersus ramos. Quasi gliaris: nō tu radicē portas: s; radix te. Dicis ergo. Facti sunt rami vt ego inserar. Bene ppter incredulitatē fracti sunt. Tu autē fide stas. Noli alitū sapere: s; time. Si em̄ deus naturalib; ramis nō pepercit ne forte nec tibi peat. vide gl̄onitātē ⁊ seueritatē dei. In eos q̄dem q̄ ceciderūt seueritatē: in te autē tonitātē dei: si pmanseris in tonitātē. Alioquin ⁊ tu excideris. S; ⁊ illi si nō pmāserint in incredulitate inserent. Potēs est em̄ deus itē inserere illos. Nam ⁊ si tu ex naturali excusus es oleastro ⁊ nō naturā inseri? es in bonā oliuā: q̄tomagis hi q̄ fm naturā inserent sue oliue. Nolo em̄ vos ignorare fratres mysterium hoc vt nō sitis vobisipis sapiētes: q; cecitas ex pte ptingit in israel donec plenitudo gentium intraret. ⁊ sic oīs israel saluus fieret sicut scriptū est. Veniet ex syon: q̄ eripiat ⁊ auertat impietatē ab iacob. Et illis a me testamentū cū abstulero peccata eoz. Scdm̄ euāgeliiū quidē mimiꝝ ci ppter vos. fm̄ electionem autē charissimi ppter p̄res. Sinite p̄nia em̄ sunt dona ⁊ vocatio dei. Sicut em̄ aliqñ et vos nō credidistis deo: nūc autē misericordiā consecuti estis ppter incredulitatē illoꝝ ita ⁊ isti nūc nō crediderūt in v̄tam misericordiā: vt ⁊ ipsi miam psequant. Cōclufit em̄ deus oīa in incredulitate: vt oīm misereat. S; altitudo diuitiaz sapie ⁊ scie dei: q̄ incōp̄hensibilia sunt iudicia eius ⁊ inuestigabiles vie eius. Quis eī cognouit sensum dñi: aut q̄s cōsiliarius eius fuit. Aut q̄s prior dedit illi: ⁊ retribuet ei? Quā ex ipso ⁊ p ipsum ⁊ in ipso sunt omnia: ipsi gloria in secula seculoz amen.

XII

O Bsecro itaq; vos fratres p misericordiā dei: vt exhibeatis corpora v̄sa hostiā viuētē. sanctā: deo placētē rōnabile obsequiū v̄strū. Et nolite cō-

formari huic seculo. sed reformamini in nouitate sensus v̄tri: vt p̄betis q̄ sit voluntas dei bona beneplacens ⁊ p̄fecta. Dico em̄ p grām que data est mihi oīmib; qui sunt inter vos. nō plus sapere q̄ oportet sapere: s; sapere ad lobrietate: ⁊ vnicuiq; sicut deus diuisit mensuram fidei. Sicut em̄ in vno corpore multa mēbra habemus. oīa autē mēbra nō eundē actū habent: ita multi vnū corp⁹ sumus in xp̄o singuli autē alter alterius mēbra habentes donatiōes fm̄ gratiā que data ē nobis differentes. Siue p̄p̄tiam fm̄ rōnem fidei. Siue in ministeriū in ministrando. Siue qui docet in doctrina. Qui exhortatur in exhortando. Qui tribuit in simplicitate. Qui p̄bet: in sollicitudine. Qui miseret: in hyaritate. Dillectio: sine simulatione. Odientes malum: adherentes bono. Charitate fraternalitatis inuicem diligentes: honore inuicem puenientes. Sollicitudine nō pigri: spū seruantes. dño seruientes. Spe gaudētes: in tribulatiōe patientes: oroni instantes. Necessitatib; sanctorū cōmunicantes. hospitalitatem sectantes. Benedicite persequentibus vos. Benedicite ⁊ nolite maledicere. Gaudere cū gaudentibus: ⁊ flere cum flentibus. Idipm̄ inuicem sentientes. Non alta sapiētes sed hūilib; p̄sentientes. Nolite esse prudentes apud vosmetipsos. Nulli maluz p malo reddentes. prouidētes bona nō tm̄ coram deo sed etiam coram omnib; hominibus. Si fieri potest qd̄ ex vobis est cuz oīmib; hominibus pacem habentes. Non vosmet ipsos defendentes charissimi: sed date locum ire. Scriptuz est em̄. Tibi vindictam ⁊ ego retribuā dicit dñs. Sed si esurierit inimicus tuus ciba illum: si sitit potū da illi. Hoc em̄ faciens carbones ignis congeres sup caput eius. Noli vinci a malo: sed vinci in bono malū.

XIII

Omnis aīa potestatis sublimioribus subdita sit. Non est em̄ potestas nisi a deo. Que autē sūt a deo ordinata sūt. Itaq; q̄ resistit p̄tati

Ep̄. 5. c. 1. 1. Thessal. 4. d

B
1. Cor. 12. b
Ep̄. 4. a

Ep̄. 7.
Amos. 5.

Ep̄. 4. c.
1. Pet. 2. c
Luce. 12. c
1. Pet. 5. b
lk. 13. a.

D
Mat. 5. a.

Prover. 3.
Ep̄. 5.
Prover. 20.

1. Pet. 3. d
2. Cor. 8. d
Heb. 12. c.
Deut. 32.

A
1. Pet. 5. c

1. Cor. 3. d

Phil. 4. d

dei ordinatōni resistit. Qui autē resistūt
 ipsi sibi dānationē acquirūt. Nam prin-
 cipes nō sunt timorū boni opis sed mali
 Tūc autē nō timere prātem. Bonū fac.
 et habebis laudē ex illa. Dei em̄ mīster
 est tibi in bonū. Si autē malū feceris: tū-
 me. nō em̄ sine causa gladiū portat. Dei
 em̄ mīster est: vindex in irā ei q̄ malū
 agit. Ideoq; necessitati subditi estote:
 nō solū ppter iram: s; etiā ppter sciam.
 Ideo em̄ ⁊ tributa pstatū. Ministri em̄
 dei sunt in hoc ip̄m fūentes. Reddite ḡ
 oib; debita. Cui tributū tributū. cui ve-
 ctigal vectigal. cui timorē timorē. cui ho-
 norē honorē. Memini quicq; ⁊ beatis ni-
 si vt inuicē diligatis. Qui em̄ diligit p-
 primū legē impleuit. Nā nō adultcrabis
 nō occides: nō furaberis: nō falsum testi-
 moniū dices. nō cupisces. ⁊ si qd̄ ē ali-
 mandatū in hoc verbo instaurat. Diliges
 primū tuū sicut teip̄m. Dilectio primi
 malū nō opat. Plenitudo ergo legis est
 dilectio. Et hoc scientes tps: qz hora est
 iam nos de somno surgere. Nunc em̄. p-
 prior est nostra salus q̄ cum credidimus.
 Nō p̄cessit dies autē appropinquat. Abij-
 ciamus ḡ opa tenebrarū ⁊ induamur ar-
 malucis: sic vt in die honeste ambule-
 mus. Nō in comestationib; ⁊ ebrietatis
 bus nō in cubilib; ⁊ impudicitijs nō in
 ptentione ⁊ emulatione: sed induimini
 dñm iesum xp̄m ⁊ carnis curā ne feceri-
 tis in desiderijs. XIII
 Nā em̄ autē in fide assumite nō
 in d̄sceptationib; cogitationū
 Alius em̄ credit manducare se oīa. Qui
 autē infirmus est olus māducat. Is qui
 manducat: nō manducantē nō spernat:
 ⁊ qui nō māducat manducantē nō iudi-
 cet. Deus em̄ illū assumpsit. Tu qz es:
 qui iudicas alienū serū? Dño suo stat
 aut cadit. Scrabit autē. Potens est em̄
 deus statuere illū. Nāz alius iudicat diē
 inter diē: al' autē iudicat oēs diē. Unus-
 q; in suo sensu abū let. Qui sapit diē
 dño sapit. ⁊ qui manducat dño mandu-
 cat. Grās em̄ agit deo. Et q̄ manducat:
 dño non manducat. et gratias agit deo

Nemo em̄ nostrū sibi viuit: ⁊ nemo sibi
 mori. Siue em̄ viuimus dño viuimus.
 siue morimur dño morimur. Si-
 ue ergo viuimus siue morimur: dñi su-
 mus. In hoc em̄ xps mortuus est ⁊ res-
 surrexit. vt ⁊ viuoz ⁊ mortuoz dñetur.
 Tu autē qd̄ iudicas fratrem tuū aut tu q̄
 re spernis frēm tuū. Dēs em̄ stabimus
 ante tribunal xp̄i. scriptum est em̄. U-
 tu ego dicit dñs qm̄ mihi scietur omne
 genu: ⁊ omnis lingua p̄fitebit̄ deo. Itaq;
 vnusquisq; nostrum p se rōnem reddet
 deo. Nō ḡ amplius inuicē iudicemus.
 Sed hoc iudicate magis: ne p̄natis of-
 fendiculū fratris vel scandalū. Scio ⁊ cō-
 fide in dño iesu: qz nihil cōmune p ip̄m
 nisi ei q̄ existimat qd̄ cōmune esse: illi cō-
 mune est. Si em̄ ppter cibū frater tuus
 p̄tristat: iam nō p̄m charitatē ambulas.
 Noli cibū tuo illū pdere: p q̄ xp̄us mors
 tuus est. Nō ḡ blasphemet̄ bonū nēm.
 Nō est em̄ regnū dei escā ⁊ potus hui-
 sticia ⁊ pax ⁊ gaudiū in spūs sancto. Qui
 em̄ in hoc seruit xp̄o placz deo: ⁊ p̄bat us
 est boib;. Itaq; q̄ pacis sunt: sectemur.
 ⁊ q̄ edificatiōis sunt in inuicem custodia-
 mus. Noli ppter escam ⁊ struere opus
 dei. Omnia quidē sunt mūda: sed malū
 est hōi qui per offendiculum manducat.
 Bonū est nō māducare carnē ⁊ nō bibe-
 re vinū: neq; in quo frater tuus offen-
 ditur aut scandalizatur aut infirmatur.
 Tu fidem quā habes penes temetip̄m
 habe coram deo. Beatus qui nō iudicat
 semetip̄m in eo q̄ p̄bat. Qui autē discer-
 nit: si m̄ducauerit dñatus est. quia nō
 er fide. Omne autem quod nō est ex fi-
 de peccatū est. XV
 Et em̄ autē nos firmiores im-
 becillitates infirmoz sustinere
 ⁊ nō nobis placere. Unusquisq;
 p̄strum primo suo placeat in bonū ad
 edificationem. Et enim christus nō sibi
 placuit: sed sicut scriptum est. Impro-
 peria improperantiū tibi ceciderunt sup
 me. Quęcunq; enim scripta sunt ad no-
 stram doctrinam scripta sunt: vt per pa-
 tientiam ⁊ cōsolationem scripturarum

B
 Mat. 22. d
 i. Job. 3. d
 Deut. 5.
 Gal. 5. c.
 Mat. 22. g
 Levit. 19.
 Jac. 2. b.
B
 Luce. 21. g.
 Gal. 5. c.
 i. Def. 2. b
A
 Ia. 4. c
B

Ia. 4. c
 Pbil. 2. b.
 2. Cor. 2. b
D
A
 ps. 63.

spem habeamus. Deus autē paciētie ⁊ so-
lanti det vobis idipm sapere in alterutrū
sm iesum christum: vt vnanimēs vno
ore honorificetis deū ⁊ patrē domini no-
stri iesu christi. Propter quod suscipite
in vicem sicut christus suscepit vos in ho-
nore dei. Dico enī christū iesu ministrū
fuisse circumcisionis ppter veritatez dei
ad cōfirmādas pmissiones patrū gentes
autē super misericordia honorare deum: si-
cut scriptum est. Propterea cōfiteberē ti-
bi in gentibz dñe. ⁊ nomini tuo cantabo.
Et iterū dicit. Letamī gētes cū plebe ei?
Et iterū. Laudate omēs gentes dñm et
magnificate eum omnes populi. Et rur-
sus esaias ait. Erit radix iesse: et qui ex-
urget regere gētes. in eū gētes sperabūt.
Deus autē spei repleat vos oī gaudio ⁊ pa-
ce in credēdo vt abundetis in spe ⁊ vir-
tute spūs sancti. Let⁹ sum autē frēs mei
et ego ipe de vobis. qm̄ et ipi pleni estis
dilectione. repleti oī scientia ita vt possi-
tis alterutrū monere. Audaci⁹ enī scripsi
vobis fratres ex pte: tanq̄ in memoriaz
vos reducēs. ppter grāz q̄ data est mihi a
deo vt sim mister christi iesu ī gētibz san-
cificās euangeliū dei: vt fiat oblatio gē-
tiuz accepta ⁊ scificata in spū sancto. Ha-
beo igi⁹ gloriā in christo iesu. ad deū. Nō
enī audeo aliquid loqui eorū q̄ p me nō
efficit christus in obedientiā gentiū ī ver-
bo et factis in virtute signoz ⁊ pdigiorū
in virtute spūs sancti: ita vt ab hierusalez
p circumitū vsq̄ ad illyricū repleueri eu-
angeliū christi. Sic autē pdicaui euange-
liū hoc nō vbi noiāt⁹ est christus ne sup
alienū fundamentū edificarē: sed sic scri-
ptum est. Quoniā quibz nō est annun-
ciatū de eo videbūt. et q̄ nō audierūt de
eo intelligēt. Propter qd̄ et impēdiebar
plurimū venire ad vos et phibitus sum
vsq̄ adhuc. Nūc vero vltēr⁹ locū nō ha-
bens in his regionibz: cupiditatē autē ha-
bens veniendi ad vos ex multis iā prece-
dentibz annis: cū in hispaniā pficisci ce-
pero. spero qd̄ preterēs iudeā vos: et a vo-
bis deducar illuc. si vobis primū ex pte
frui⁹ fuero. Nūc igi⁹ pficiscar in hieru-

salem ministrare sanctis. Probauerūt
enī macedoniaz achaia collatiōez aliquā
facere in paupes sanctorz q̄ sūt in hieru-
salē. Placuit enī eis ⁊ debitores sūt eoz.
Nā si spūaliū eoz picipes facti sunt gē-
tiles: debēt ⁊ in carnalibz ministrare eis.
Nocigī cū cōsummauero et assignaues-
ro eis fructū hunc: p vos pficiscar in his-
paniā. Scio autē: qm̄ veniens ad vos in
abundantia benedictōnis christi veniāz.
Obsecro ergo vos fratres p dñm nēm
iesu christū ⁊ p charitatē sancti spūs vt
adiuuetis me in orōibz vris p me ad de-
um. vt liberer ab infidelibz q̄ sūt ī iudea:
et obsequij mei oblatio accepta fiat ī hie-
rusalem sanctis: vt veniāz ad vos in gau-
dio p voluntatem dei vt refrigerer vobis
scum. Deus autē pacis sit in omnibus
vobis. amen.

c Commendo autē vobis pleben /so-
rozē nostrā q̄ est in misterio ec-
clesie q̄ est cenchris vt eā suscipiatis ī do-
mimo digne sanctis: ⁊ assistatis ei in q̄cū-
qz negotio vri indiguerit. Etenī ipa q̄qz
alicit multz ⁊ mihi ipi. Salutate p̄licā
et aquilā adiutores meos in christo iesu.
qui p aīa mea suas ceruices supposuerūt
quibz nō solū ego grās ago: sed ⁊ cūctē ec-
clesie gentiū: et domesticā ecclesiā eozū.
Salutate ephenetū dilectū mihi qui est
primitiuus ecclesie in christo iesu. Sa-
lutate mariā que multū laborauit in vob.
Salutate andronicū et iuliā cognatos
et cōcaptiuos meos qui sunt nobiles in
ap̄lis: qui ⁊ aī me fuerūt in christo iesu.
Salutate ampliātū dilectissimū mihi
ī dño. Salutate vrbānū adiutorez no-
strū in christo iesu ⁊ stachiū dilectū meū.
Salutate appellen p̄bū in christo. Sa-
lutate eos q̄ sunt ex aristotoli domo. Sa-
lutate herodionē cognatū meū. Salu-
tate eos qui sunt ex narcisci domo: qui
sunt in dño. Salutate triphenam ⁊ tri-
phosam: que laborauit in dño. Saluta-
te perfidam charissimā q̄ multū labora-
uit in dño. Salutate rufum electū ī do-
mino ⁊ matrē eius ⁊ meam. Salutate
asyneretū ⁊ phlegontā hermen patrobā

B

.Reg. 22.

p̄. 116.

Ca. 11.

L

Ca. 52.

D

B

Prologus

B

bernam et qui cum eis sunt fratres. Salutate philologum et iuliam nerei et sororem eius et olympadem et omnes qui cum eis sunt sanctos. Salutate inuicem in osculo sancto. Salutant vos omnes ecclesie christi. Rogo autem vos fratres ut obseruetis eos qui dissensiones et offendicula propter doctrinam quam vos didicistis faciunt et declinate ab illis. Huiusmodi enim christo domino nostro non seruiunt: sed suo ventri: et per dulces sermones et benedictiones seducunt corda innocentium. Vestra est obedientia in omni loco diuulgata est. Gaudeo igitur in vobis: sed volo vos sapientes esse in bono et simplices in malo. Deus autem pacem operatur sathanam sub pedibus vestris velociter. Gratia domini nostri iesu christi vobiscum. Salutat vos thimotheus adiutor meus: et lucius et iasion et sosipater cognati mei. Salutat vos ego tertius qui scripsi epistolam in domino. Salutat vos gaius hospes meus et vniuersa ecclesia. Salutat vos erastus arcarius civitatis: quartus frater. Gratia domini nostri iesu christi cum omnibus vobis amen. Et autem qui potens est vos confirmare iuxta euangelium meum et predicationem iesu christi: secundum reuelationem mysterii temporibus eternis taciti quod nunc patefactum est per scripturas prophetarum secundum preceptum eterni dei ad obedientiam fidei incunctis gentibus cogniti soli sapienti deo pie sum christum: cui honor et gloria in secula seculorum amen.

Explicit epistola pauli ad Romanos. Incipit prologus in prima epistola ad Corinthios

e

Epistola prima ad Corinthios multas causas diuersasque complectitur. Quarum partem relatione fratrum cognouit apostolus. Partem ipsorum Corinthiorum sunt literis indicate. Nonnullas vero pro officij sui cura: aut ordinat. aut emendat et varijs curationibus medetur. diuersa infirmitate languentibus. Nam apud eos primum curat dissensionis vitium. quod multi pseudoapostolorum vnitatem intulerunt scindentes ecclesie. ut proprijs nominis facerent sectatores.

quod his approbat verbis apostolus. Hoc autem dico quod unusquisque vestrum dicit: Ego quidem sum pauli. ego autem appollo. ego vero cephe. ego autem christi. Et ob hoc quidem horum se dicit facere nomen mentiosum ut multo magis erubescant id se facere sub falso apostolorum nominibus. quod etiam si sub pauli et petri fieret nomen displiceret. Secunda causa eius iudicij qui paterne oblitus reuerentie vixit sibi non erubuit facere de nouerca. Quod facit licet fornicationem appellauerit apostolus: tamen ita condemnauit ut in ultionem facti auctore talis operis diabolus iudicauerit deputandum: imposita iudiciorum et litiu tercia questione. Quarto loco matrimoniorum iura tractantur his. Quinto loco coelibatus consilium velut e vicino coniungitur. Sexto loco de escarum licentia disputatur. Septimo atque octauo loco de attendendo viris et mulieribus velado capite. ac sacramentorum coniunctione precipitur. Nono loco emulatio que diuersitate tonorum spiritualium nascebat: sub exemplo membrorum et corporis castigatur. Decimo resurrectionis spes multis et argumentis et rationibus approbat. Ultimo de colligendis ad necessitatem sanctorum nomine charitatis cura. vel edificatio cultui imponitur. Interferunt his pauca que aut (ut quibusdam videtur) pendunt ex superioribus. aut habent licet proprias tamen paruas actiones

Explicit prologus. Incipit argumentum.

c

Corinthii sunt athenienses et hi similiter ab apostolo audierunt verbum veritatis: et subuersi sunt multifaria falsis apostolorum. Quidam a philosophie otiosa eloquentia: alij secta legis iudaici inducti sunt. Hos reuocat apostolus ad veram fidem et euangelicam sapientiam scribens eis ab epistolo per thimotheum discipulum suum.

Explicit argumentum.